

Arbeidsprogram 1.9-2019-31.8.2021 for Den norske legeforening

Vedtatt av landsstyret 6. juni 2019

STYRKET KAPASITET OG KVALITET I HELE HELSETJENESTEN

Det er i dag manglende samsvar mellom politiske ambisjoner, krav og tildelte ressurser til å løse mange av de utfordringene pasientene opplever. Den offentlig finansierte helsetjenesten må styrkes og videreutvikles for å sikre alle rett til likeverdig behandling av god kvalitet. Legeforeningen skal jobbe for å:

- Videreutvikle fastlegeordningen og styrke fastlegekontorene i tråd med Legeforeningens utviklingsplan¹. Redusere listelengden for mer tid til hver pasient, med økonomisk kompensasjon for nedgang i listelengde. Det må arbeides for å rekruttere 500 allmennleger i spesialisering (ALIS) årlig for å stabilisere fastlegeordningen.
- Fremme god, bærekraftig og lokalt tilpasset legevaktsordning i kommunene.
- Bedre tilrettelegging for lege-pasientmøtene, deriblant mer støttepersonell.
- Arbeide mot uønsket variasjon i helsetjenesten, blant annet ved å støtte bruken av nasjonale helseatlas og ved å sørge for at kampanjen Gjør kloke valg blir en nasjonal motor i å motvirke overutredning, overdiagnostikk og overbehandling av pasienter.
- Øke andelen fordypningsstillinger hvor klinikk kombineres med forskning, fag- og kvalitetsutvikling.
- Styrke faglig kvalitet og spesialistkompetanse i psykisk helsevern og rusbehandling i hele landet. Arbeide for å utdanne flere spesialister i psykiatri, BUP og rusmedisin ved å opprette flere LIS-stillinger og dermed unngå masse vakanser og behov for byrå-vikarer.
- Fremme andre måter å organisere sykehusene på enn dagens foretaksmodell, slik at den politiske forankringen styrkes, jf. Legeforeningens landsstyrevedtak fra 2017.
- Øke antall leger som ledere i primær- og spesialisthelsetjenesten.
- Sikre stedlig ledelse med beslutningsmyndighet i spesialisthelsetjenesten.
- Øke antallet avtalespesialister, og bidra til å utvikle avtalespesialistordningen som en viktig desentralisert del av spesialisthelsetjenesten.
- Styrke sosiale rettigheter for næringsdrivende leger.

STYRKE FORSKNING OG FORBEDRINGSARBEID

Forskning er helsetjenestens grunnpilar og en forutsetning for å takle dagens og morgendagens utfordringer. Legeforeningen skal jobbe for å:

- Implementere ny kunnskap og forskningsresultater i pasientbehandling og organisering av helsetjenesten. Øke andelen fordypningsstillinger hvor forskning, fag- og kvalitetsutvikling kombineres med klinikk.
- Tilrettelegge for bruk av tilbakemeldinger som kvalitetsforbedringstiltak i helsetjenesten.
- Bygge ned ubegrunnede eller uforholdsmessige personvernmessige hindringer for forskning og forbedringsarbeid.

¹ <https://beta.legeforeningen.no/nyheter/2019/lanserer-utviklingsplan-for-fastlegeordningen/>

- *Bidra til at Senter for kvalitet i legekontor (SKIL) sikres finansiering og blir en nasjonal drivkraft i forbedringsarbeidet i allmennlegetjenesten og legevakt.*
- *Bidra til at undervisning, forskning og kvalitetsforbedringsarbeid blir en attraktiv karrierevei for leger.*
- *Bidra til at profesjonsutdanning i medisin, klinisk erfaring og spesialistkompetanse skal være meritterende i akademia.*
- *Bidra til at leger i akademia har gode lønns- og arbeidsvilkår med faste stillinger som hovedregel.*
- *Øke praksis i primærhelsetjenesten i løpet av medisinstudiet til et minimum på 10 uker.*
- *Bidra til bedre kjønnsbalanse og likestilling i grunnutdanningen, i de ulike spesialiteter og i lederstillinger.*
- *Bidra til at medisinstudenter også undervises av leger i parakliniske fag.*
- *Styrke forskningssamarbeid mellom ulike fagområder.*

EN BÆREKRAFTIG SPESIALISTUTDANNING

Leger må sikres en spesialistutdanning av høy faglig kvalitet med en nasjonal standard. Om utdanningsreformen skal lykkes er det nødvendig med økonomiske ressurser, og det er viktig at spesialistutdanningen ikke forringes grunnet fokus på drift og innsparinger. Det er viktig med stedlig veiledning av god kvalitet som gis av leger med nødvendig veiledningskompetanse innen samme spesialitet. Legeforeningen skal jobbe for:

- *Dimensjonering av grunn- og spesialistutdanningen slik at Norge i hovedsak kan dekke behovet for leger gjennom eget utdanningssystem.*
- *Øke antallet leger i spesialisering (LIS1) med 200 i løpet av kort tid for å dekke behovet for spesialister i sykehusene og primærhelsetjenesten.*
- *At det blir avsatt nok tid og ressurser til veiledning og supervisjon for LIS og spesialister.*
- *Jobbe for finansiering av veiledere for bedriftsleger som tar spesialisering i arbeidsmedisin.*
- *Å få innført øremerkede ressurser til kompetanseøkning blant veiledere i alle helseforetak og kommuner.*
- *At et læringsmål som omhandler prosedyrelister og obligatoriske kurs blir innført for alle spesialiteter.*
- *Ordninger som gjør det mulig å kombinere allmennlege i spesialisering (ALIS) med forskning må på plass.*
- *Ivareta de tverrfaglige kompetanseområdene i den nye spesialiseringsmodellen.*
- *Etablering av LIS i avtalepraksis.*
- *At utdanningsinstitusjonene skal måles og rapportere på kvalitet i utdanningen.*

BEDRE PASIENTFORLØP OG SAMHANDLING

Pasientene skal oppleve en sammenhengende helsetjeneste der de alltid er ivaretatt når neste behandlingsledd overtar ansvaret. Finansieringsordninger må understøtte god samhandling. Helseforetakenes utviklingsplaner legger opp til en betydelig andel oppgaveoverføringer til kommunene frem mot 2030. Forhandlinger og avtaler om ansvars-

og oppgavefordeling mellom sykehus og kommune må skje på måter som sikrer likeverdighet. Legeforeningen skal jobbe for:

- *Trygge, gode økonomiske rammebetingelser i primærhelsetjenesten for å møte overføringen av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten.*
- *Videreutvikling av primær- og spesialisthelsetjenesten til en sammenhengende helsetjeneste - slik at pasienten får korrekt diagnose og behandling til rett tid og på riktig nivå.*
- *Reell og likeverdig samhandling mellom sykehus og kommuner. Ansvars- og oppgavefordeling må være godt faglig begrunnet og ikke drives av kortsiktige økonomiske hensyn.*
- *Utvikle dagens samhandlingsarenaer og prinsipper/regler for faglig dialog om hensiktsmessig ansvars- og oppgavefordeling mellom sykehus, avtalespesialister og primærhelsetjenesten/fastlegene.*
- *At myndighetene i større grad ser til at reorganiseringer innen helseforetakene skjer med bakgrunn i brukererfaringer, dvs. fra helsepersonell så vel som pasientorganisasjoner.*
- *Å forbedre helsetjenesten for den eldre befolkningen.*
- *At avtalespesialister skal kunne rettighetsvurdere pasienter.*
- *Å videreutvikle samarbeid mellom sykehus, avtalespesialister og primærhelsetjenesten/fastlegene for å bidra til gode pasientforløp og god kapasitetsutnyttelse.*

E-HELSE

Digitaliseringen av helsetjenesten har for stort teknologifokus og går for sakte. Legeforeningen skal jobbe for at:

- *Nye, digitale løsninger skal være reelle verktøy i klinisk arbeid, og bidra til en bedre og mer effektiv helsetjeneste og bedre samhandling.*
- *Klinikere på alle nivå må gis reell mulighet til å definere egne behov for digitaliserte verktøy og systemer.*
- *Klinikere må i større grad enn før involveres i utvelgelses- og utviklingsarbeidet, samt ha en aktiv rolle i implementeringen av digitale løsninger.*
- *Å styrke tillitsvalgtes involvering og kompetanse innenfor e-helse og utarbeide en strategi for dette.*
- *Det etableres mer kompetanse innen klinisk informatikk, i form av professorater, forskningsstillinger og utdanningsprogrammer.*
- *Det opprettes deltid- og heltidsstillinger for leger innen e-helse på flere nivåer i sykehus og i kommunen der det følger med reell myndighet og ressurser til å jobbe med e-helse.*
- *Video som kommunikasjonsløsning innarbeides som et godt og anvendelig verktøy i pasientbehandlingen.*
- *Nye, digitale løsninger bør være kompatible med medisinske kvalitetsregistre.*

ÅPENHET, TRYGGHET OG ARBEIDSMILJØ

Opplevd trygghet i jobben, en positiv åpenhetskultur og godt arbeidsmiljø henger uløselig sammen og er forutsetninger for god og forsvarlig yrkesutøvelse. Leger skal kunne varsle om kritikkverdige forhold uten å frykte konsekvenser for progresjon av den faglige utviklingen, sitt psykososiale arbeidsmiljø eller sin stilling. Legeforeningen skal jobbe for:

- *Å øke bevisstheten blant leger om diskriminering, trakassering, maktmisbruk og uønsket seksualisert oppmerksomhet.*
- *Skolering av tillitsvalgte slik at de er godt rustet til å følge opp leger som opplever diskriminering, trakassering, maktmisbruk og uønsket seksualisert oppmerksomhet.*
- *Å følge opp og ivareta varslere og tillitsvalgte som opplever gjengjeldelse fra arbeidsgiver.*
- *Forsvarlig arbeidstidsordning for leger i sommerferieperioden, spesielt med tanke på pasientsikkerhet og arbeidsbelastning.*
- *Tilstrekkelig antall overlegetillinger til å dekke helseforetakenes spesialistbehov.*

FOLKEHELSE – FLERE GODE LEVEÅR

Viktige tiltak for å fremme folkehelsen ligger på samfunnsnivå. Folkehelseperspektivet må tydeligere med i alt offentlig utviklingsarbeid, også arealplanlegging og boligpolitikk. Det handler om å sikre gode oppvekstvilkår, redusere sosial ulikhet i helse og hindre frafall i utdanning og arbeidsliv. Legeforeningen skal jobbe for:

- *Økt innsats for å motvirke sosiale helseforskjeller.*
- *Å sikre at helsehensyn generelt, og barns oppvekstvilkår spesielt, ivaretas gjennom tilstrekkelig samfunnsmedisinsk arbeid på alle nivå i samfunnet, spesielt i kommunene.*
- *Å bidra til innføringen av én times fysisk aktivitet daglig i skolen.*
- *At det gjennomføres en offentlig utredning om ulikhet i helsetjenesten.*
- *Å få innført gratis frukt og grønt i grunnskolen.*
- *Å bidra til å spre evidensbasert kunnskap om vaksiner.*

INTERNASJONALT ARBEID

Et sterkt internasjonalt engasjement gir muligheter til å bidra til bedre global helse og sikre leger gode vilkår for yrkesutøvelse til pasientenes beste. Legeforeningen skal:

- *Markere seg i relevante internasjonale organisasjoner som CPME, WMA og WHO².*
- *Påvirke norske myndigheter til å sikre stabil legemiddeldekning og bidra til internasjonale samarbeidstiltak mot antibiotikaresistens.*
- *Bygge bilaterale forbindelser med andre lands legeforeninger for å styrke deres organisasjonsarbeid og evne til å påvirke nasjonale myndigheter.*
- *Støtte norske myndigheter i påvirkningsarbeidet for å oppnå universell helsedekning for alle.*
- *Fremme WHO's vedtatte målsetninger om globale helseutfordringer.*

² Den europeiske legeforening, Verdens legeforening og Verdens helseorganisasjon

- *Bidra til at WHO utformer politikk som bremser negative helsekonsekvenser av klimaendringer.*
- *Følge opp Legeforeningens vedtatte forpliktelser overfor WMA på klima og helse.*

EN STYRKET LEGEFORENING

Legeforeningens formålsparagraf fremhever foreningens samfunnsansvar og engasjement i tillegg til å ivareta medlemmenes interesser. Legeforeningen skal jobbe for:

- *Å videreutvikle organisasjonen som premissleverandør i samfunnsdebatten og styrke tillitsvalgtrollen slik at det er attraktivt for medlemmene å påta seg slikt arbeid.*
- *Å videreutvikle fagaksen som et naturlig kontaktledd for helsemyndighetene og andre relevante aktører.*
- *Styrke det lokale arbeidet slik at tillitsvalgte kan utvikle arenaer for å drøfte aktuelle problemstillinger.*
- *Arbeide for fortsatt høy medlemsoppslutning, bl.a. gjennom å videreutvikle gode medlemstilbud.*
- *Et oppdatert medlemsregister med forenklede rutiner for oppdatering.*